



## ПРОТОКОЛ

София, 04.12.2019 г.

от Обществено обсъждане

**на проект на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия**

Днес, 04.12.2019 г. от 10:20 ч. в сградата на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) се проведе обществено обсъждане на Комисията, в състав „Енергетика“, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На общественото обсъждане присъстваха членовете на Комисията Светла Тодорова, Александър Йорданов, Владко Владимиров, Георги Златев, Евгения Харитонова и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На общественото обсъждане присъстваха П. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“, М. Трифонов – началник на отдел „Цени и лицензии: електрически мрежи, търговия и пазари“ и експерти на КЕВР.

Общественото обсъждане се отразяваше от представители на средствата за масова информация.

Чрез съобщение на интернет страницата на Комисията, съгласно решение на КЕВР по протокол № 210/02.12.2019 г., т.1, за участие в общественото обсъждане на проект на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия са поканени заинтересовани лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката - държавни органи, браншови организации, енергийни предприятия и организации на потребители.

Проектът на решение е изготвен от работна група в състав: Пламен Младеновски, Елена Маринова, Милен Трифонов, Юлиан Стоянов, Петя Андонова, Радостина Методиева, Силвия Петрова и Радослав Райков.

С писмо на КЕВР с изх. № Е-13-00-17/02.12.2019 г. като заинтересовани лица са поканени **„ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД, ТЕЦ „Бобов дол“ ЕАД, „Национална електрическа компания“ ЕАД и „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД.**

На общественото обсъждане присъстваха:

- г-н Венцислав Марков – ръководител управление в НЕК ЕАД;
- г-н Николай Илиев – заместник-финансов директор на ЕСО ЕАД.

„ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД и ТЕЦ „Бобов дол“ ЕАД не изпращат свои представители.

На общественото обсъждане присъства:

- г-н Никола Николов – член на СД на Българска фотоволтаична асоциация.

**В. Марков – НЕК ЕАД:**

Запознахме се с проекта за решение и смятаме, че нещата, които в предишни наши становища сме изказвали като възражения, тук са отразени повечето от тях. Приветстваме този подход да се мине на часови цени за регулиране, съответно за балансиране. Това отразява часовете, в които наистина повече има нужда от регулираща енергия, да отговарят на цената, постигната на борсата, и съответно надбавката, която всеки доставчик ще си определя над тази цена. Така че сме доволни от тази промяна. Също така от това, че цената не е процент към цената, борсовата, а е с добавка, в случая 100 лв., също намираме за коректно, тъй като при процентното увеличение през нощните часове това не можеше да компенсира енергийната съставка на доставчиците на регулираща енергия, което в момента е избегнато с този подход. Така че приветстваме това решение, още веднъж казвам. Да, надбавката е спорно дали 100 лв. е достатъчна, това, което е описано в решението. Наистина в някои часове не компенсира напълно разходите на този ТЕЦ, който е коментиран в решението. Хубавото е, че тези часове, в които наистина може би не достига тази цена, са нощните часове, когато е сравнително малко използването за регулиране нагоре на енергийните мощности. Предимно в часовете, в които се използват, ще се достига тази добавка.

И все пак, за да не бъде толкова добър към Комисията, ще си кажа и възражението. Това е по отношение на ПАВЕЦ-а и цената за регулиране надолу. Нямаме нищо против цената за регулиране надолу да е до 0,00 лв. за конвенционални производители, които при регулиране надолу просто спестяват своята енергийна съставка и не произвеждат енергия. Но когато става дума за ПАВЕЦ и когато се говори за равнопоставеност между различните доставчици на енергия, смятам, че тук точно това е нарушено – равнопоставеността, защото, ако една централа при 100 единици регулиране надолу пести 100 единици произведена енергия, то при ПАВЕЦ-а при 100 единици регулиране надолу впоследствие той може да произведе енергия за 70 единици. Тоест тук се губят технологични разходи на ПАВЕЦ. Това сме го казали в много наши становища и продължаваме да настояваме за това, че не са равнопоставени ПАВЕЦ, като доставчик на регулиране надолу, с един ТЕЦ или с консуматор друг вид, който просто не произвежда енергия в този момент или не консумира.

Това е основната ни забележка, която ще представим в нашето становище. Иначе приветстваме Комисията за това решение.

**Доц. д-р Иван Н. Иванов:**

Благодаря Ви, г-н Марков. Да, Вие традиционно оспорвате цената надолу да бъде 0,00 лв.

**Н. Илиев – ЕСО ЕАД:**

Електроенергийният системен оператор е готов да изпълни изискването на Комисията с въвеждането на почасови цени. Както Вие знаете, ние въведохме нова система. Тя има тези функционалности. Така че в това отношение ние приветстваме дотолкова, доколкото търговските участници го искат това нещо, пък и виждам, че колегата от НЕК ЕАД също е доволен. До известна степен се радвам, че поне представителят на НЕК ЕАД има положително отношение към това ценообразуване. Съжалявам, че ги няма другите, все пак исках да чуем и тяхното ... защото ние имаме известни притеснения, доколко тази надбавка ще удовлетворява тях. Притесняваме се, първо, доколкото евентуално може да се стесни кръгът на евентуални инвеститори в тази дейност. Също не знаем как ще реагират евентуално бъдещите агрегатори, на които ние също се надяваме, също и самото финансово състояние, особено на бъдещите централи.

На нас това са ни някакви притеснения, но за в бъдеще, дотолкова, доколкото ги има. Иначе в друго отношение нямаме забележки.

**Доц. д-р Иван Н. Иванов:**

Благодаря Ви, г-н Илиев. Обръщам се към хората в залата. Има ли желание за друго изказване в рамките на общественото обсъждане? Заповядайте, г-н Николов.

**Н. Николов - Българска фотоволтаична асоциация:**

Не подозирайте, че ще подкрепим това предложение. Ние наистина го подкрепяме. Говоря от името на БФА. Считаме, че тази стъпка наистина е в правилната посока, но споделяме и притеснението, което преди мен изказа г-н Илиев, че в момента очакваме инвестиционен интерес от агрегатори, очакваме инвестиционен интерес от сторидж системи или системи за съхраняване на енергии, други участници, от които безспорно балансиращият пазар има нужда. Но така или иначе, щом правилата са такива, всички трябва да съобразят и инвестиционното си намерение, пък и ефектът от Вашето решение. Отнасяме се положително. Считаме, че е силно в правилната посока подобно решение.

**Доц. д-р Иван Н. Иванов:**

Благодаря Ви, г-н Николов, за оценката, която давате, както и на другите колеги. Сега се обръщам към работната група. Моля, г-н Младеновски, да съобщите... може да вземете, разбира се, отношение към направените изказвания, ако желаете, и да съобщите има ли нови факти и обстоятелства, които трябва да бъдат взети предвид.

**П. Младеновски:**

Към момента няма настъпили такива нови факти и обстоятелства, които да променят изводите, изложени в доклада, предложен на Комисията. По отношение на изказаното от говорещите преди мен, първо, за различната цена за регулиране надолу на ПАВЕЦ не смятам да се спирам, тъй като от 2014 г. насам, откакто беше първото решение на Комисията за определяне на таван на цената за регулиране нагоре, НЕК ЕАД изразява това становище. В тези пет решения до момента са изписани десетки страници с мотиви - защо трябва да е цената обща за всички, а не да има отрицателна цена за ПАВЕЦ и 0,00 лв. за останалите. Така че това вече смятам, че е ясно на всички и не смятам отново да се впускам в разяснения. Това ще бъде отбелязано отново във финалното решение. По отношение на оттеглянето на инвеститорския интерес, това до голяма степен при агрегаторите и сторидж системите, до голяма степен 100 лв. плюс цена почасова на ден напред запазва досегашното положение от 2,5 по средната цена за базова енергия за деня. Според мен дори по този начин ... избягват се екстремни стойности в пиковите часове, но по този начин пък се гарантира на сторидж системите, защото то това е идеята им, в часовете с по-ниски цени да складират енергия, която след това да отдават в пиковите часове, като ножица между пик и офпик на цените ден напред е от порядъка на близо 40% за първите 10 месеца на 2019 г. Като прибавим и 100 лв., смятам, че това е достатъчен стимул за инвеститорите. Все пак не бива да създаваме прекалени стимули, които да се плащат от всички пазарни участници, включително и производителите във Вашата балансираща група, много добре знаете, г-н Николов. Така че не смятам, че това ще е съществена пречка. По-скоро опасенията на ЕСО ЕАД са във връзка с въглищните централи, тъй като знаете, че имаше дни през димния период, когато работеха постоянно на студен резерв. Цената на борсата беше 200 лв. и на тях им се плащаше .. по около 500 лв. беше балансиращата енергия, което може би е било добре за финансовото състояние на тези дружества, но пък от друга страна това доведе до страшно много недоволства и срещи тук, в тази зала, с представители на търговците, с Вас, с всички относно тези огромни цени на балансиращата енергия. Така че смятам, че сме постигнали един баланс

между интересите на доставчици на балансираща енергия и на всички останали търговски участници, които плащат тези разходи. Благодаря.

**Доц. д-р Иван Н. Иванов:**

Благодаря Ви, г-н Младеновски. Обръщам се сега към колегите. Има ли въпроси или изказвания, колеги? Не виждам. Тогава ще направя две съобщения, преди да закрия заседанието. Първо, искам да напомня нещо, което се знае от Вас, че имате 14-дневен срок както Вие, така и всички останали, включително и тези, които не присъстват на заседанието, да депозират писмени становища в КЕВР. Второ, че насрочвам закрито заседание за 23.12.2019 г. за приемане на решение от Комисията, след което ще Ви съобщим нашето решение. Благодаря Ви за участието и закриям заседанието.

След като установи, че няма други изказвания, доц. д-р Иван Н. Иванов благодари още веднъж на присъстващите и закря общественото обсъждане, като напомни за 14-дневния срок, в който могат да се представят в Комисията предложения по разглеждания проект на решение.

На 23.12.2018 г. ще се проведе закритото заседание за приемане на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия.

**Приложение:**

1. Писмо на КЕВР с изх. № Е-13-00-17/02.12.2019 г. до заинтересованите лица.

**ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:**

.....  
(С. Годорова)

.....  
(А. Йорданов)

.....  
(В. Владимиров)

.....  
(Г. Златев)

.....  
(Е. Харитонова)

**ПРЕДСЕДАТЕЛ:**

**ДОЦ. Д-Р ИВАН Н.ИВАНОВ**

**ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:**

**Р. ТОТКОВА**

Протоколирал:

(А. Фикова - главен експерт)